

toen, nu en straks

verzorgingsstaat

met de

Mijn leven

AO2760 2002

ACTUELE ONDERWERPEN

AO

Los nummer € 2,50

Uitgeverij AO (Actuele Onderwerpen) brengt in de AO-reeks publicaties van deskundige auteurs en heeft als doel hoogwaardige, exclusieve informatie op een objectieve en toegankelijke wijze voor een breed publiek te ontsluiten. AO verschijnt elke 14 dagen.

Uitgave:
AO (Actuele Onderwerpen) BV,
Bronsweg 7, 8211 AL Lelystad

Telefoon: 0320 - 286981
Fax: 0320 - 286985

E-mail: info@actueleonderwerpen.nl
Internet: www.actueleonderwerpen.nl

Uitgever:
Drs. Meine Breehhaar - eindredacteur

Redactie:
Andries Greiner - hoofdredacteur (VIO)

Vormgeving:
Alex Rimiini

Productie:
Karmac Drukwerk BV

Abonnementen:
Sigrid van Os

Beeldrecht:
Van werken van kunstenaars aangesloten bij een cis-acorganisatie zijn de publicatierrechten geregeld met beeldrecht te Amsterdam. © 1999 c/o

beeldrecht, Amsterdam.

AO heeft al het mogelijke gedaan om de eigenaars van de reproductierechten op te sporen en verantwoordelijk te maken voor elke onopzettelijke weglating en zou in zulke gevallen graag in toekomstige uitgaven een vermelding opnemen.

Redactie en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventueel in deze uitgave voorkomende onjuistheden.

© 2002 AO (Actuele Onderwerpen) BV

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Bestellen

Bestellen kan door overmaking van het te betalen bedrag op girorekening 7577464 of Bankrekening 68.06.13.730 en vanuit België via een postcheque 000-1741911-82, t.n.v. AO BV Lelystad, o.v.v. naam, adres, woonplaats, (land) en editienummer.
Lose nummers € 2,50
Verzamelingen € 3,50
Verzendkosten bedragen € 2,50 per zending

Abonnement
Abonnement voor de Benelux per jaar € 52

Abonnement per half jaar € 31

Jubileumabonnement per 2,5 jaar € 109

Abonnement buitenland per jaar € 89

Bij automatische incasso geldt een korting van € 2,50 op de abonnementsprijzen

Bestellen of abonneren kan ook via

www.actueleonderwerpen.nl

Annulering:

Het abonnement dient twee maanden voor het

verstrijken van de abonnementsperiode schriftelijk

opgezegd te worden onder vermelding van uw

abonnementsnummer.

Brailleesregel/spraakbox:

De actuele onderwerpen-reeks is voor visueel

gehandicapten ook verkrijgbaar via de

brailleesregel/spraakbox.

Nadere informatie hierover is te krijgen bij CBB,

Christelijk Bijbelleek voor Blinden en

Slechtzienden, te Ermelo, telefoon 0341 - 551014.

Op 24 oktober 2002 werd de twaalfde Dreeslezing gehouden door prof.dr. Wil Albeda, oud-minister van Sociale Zaken, lid van de Raad van Advies van de Stichting IVIO. Deze lezing is integraal in dit AO opgenomen. Het geeft een beeld in de persoonlijke gedachte-ontwikkeling, zoals die zich in enkele decennia bij deze belangrijke staatsman voordoed. Daarbij krijgt de lezer/toehoorder een inkijkje in die bijzondere politieke periode van de kabinetten-Den Uyl en -Van Agt en hoe de spreker zich in laatgenoemd kabinet moest overreind houden.

De redactie is trots op dit bijzonder AO, dat een ego- en een tijdsdocument van unieke waarde is.

Andries Greiner

Introductie van prof. dr. Wil Albeda

4	Inleiding
8	De eerste jaren
9	Georganiseerd Kapitalisme
10	De jaren vijftig en zestig
11	De nieuwe loonpolitiek
12	Kabinet-Den Uyl
14	Kabinet-Van Agt
15	Loonvorming
17	Vertrek uit de politiek
19	Democratische malaise
20	De ad-hoc partij
21	Pim Fortuyn
22	Solidariteit
23	Sovjet-Unie
24	Poldermodel
25	Slot

Mijn leven met de verzorgingsstaat

toen, nu en straks

Wil Albeda

Introductie van prof. dr. Wil Albeda

door Hannie van Leeuwen

Ter gelegenheid van de twaalfde Willem Drees-lezing.

"De toekomst is onvoorspelbaar", zo betoogde prof. dr. Wil Albeda bij zijn afscheid in 1995 van de Rijksuniversiteit Limburg, in zijn rede "De strijd om nieuwe maatschappijvormen".

Onvoorspelbaar was ook dat ik hem van daag bij de twaalfde Willem Drees-lezing mag introduceren. Een groot voorrecht!

Want de wereld van de wetenschap, waar Wil Albeda zich altijd als een vis in het water heeft gevoeld, was mij in mijn jonge jaren vreemd en stond ver van mij af. Maar naarmate ik meer kennisnam van zijn heldere en begrijpelijke publicaties werd de afstand tussen deze hooggeleerde heer en mij allengs kleiner. Ook door onze gedeelde liefde voor de vakbeweging, met name het CNV, en ons gezamenlijk functioneren in de verschillende A.R. en CDA-gremia kwamen wij nader tot elkaar. In de uitgangspunten van het christelijk-sociaal denken konden wij elkaar vinden en herkennen.

Maar hij was wel streng voor mij. Als een van de weinigen kon hij mij indringend vermanen wanneer – volgens hem – mijn liefde tot een progressieve koers niet of onvoldoende geaard ging met een noodzakelijke analyse van de economische situatie, inclusief de noodzakelijke herbeschappijvormen. Bovenal echter wetschapper, een hooggeleerde heer met een indrukwekkend oeuvre aan geschriften, columns en andere publicaties. Veelal geschreven op een manier die het ook simpel van geest met enig doorzettingsvermogen mogelijk maakt zijn. Gedachten goed te begrijpen. Misschien werd hij daarom wel de journalist onder de wetenschappers genoemd. Een scherp analyticus, die zijn licht helder kon laten schijnen. Niet voor niets was hij, zij het

(mij) dan ook zeker niet bezondigen aan oppervlakkige beschrijvingen als: emotione loos, onverschillig of afstandelijk. Termen die in de spaarzame interviews met hem telkens weer opdukken. Terecht heeft Albeda zich daar tegen afgezet. Zijn eigen analyse in het voortreffelijke interview met George Fuchinger, in het toenmalige dagblad De Tijd van augustus 1979, was en is meer met de waarheid in overeenstemming. Daarin zegt hij:

"Een deel van mijn uiterlijke onverschilligheid en onbewogenheid is verzet tegen eigen emotionaliteit." Degenen die op de hoogte zijn van de optredens van Albeda in dienst van de publieke zaak - en tot diegenen reken ik mijzelf - hebben dan ook weet van zijn niet alleen beschouwende maar ook emotionele en bevlogen discussies in de Tweede Kamer als minister en in de CDA-fractie.

Wie is Wil Albeda? Vakbondsmans voor alles, bemiddelaar en adviseur. Politicus zijns ondanks, maar CDA-er in hart en nieren. Kind van de christelijk-sociale traditie, maar ook strijder voor nieuwe maat-schappijvormen. Bovenal echter wetschapper, een hooggeleerde heer met een indrukwekkend oeuvre aan geschriften, columns en andere publicaties. Veelal geschreven op een manier die het ook simpel van geest met enig doorzettingsvermogen mogelijk maakt zijn. Gedachten goed te begrijpen. Misschien werd hij daarom wel de journalist onder de wetenschappers genoemd. Een scherp analyticus, die zijn licht helder kon laten schijnen. Niet voor niets was hij, zij het